

KLUTA-KARIN OCH KNALLEN
SVENSKA KURIREN (KURRE)
CHICAGO DEN 11 JANUARI 1898

Följande artikel är hämtad från Svenska Kuriren (Kurre) i Chicago publicerad den 11 januari 1898. Från en kopia i Tina Åstrands ägo.

Der bodde i vår socken i en jordhytta strax utmed Käxgöla-vägen en gammal led käringskrutta som hette Karin. De kallade henne för Kluta-Karin eller Kluta-Kajan, och kan ni gissa hvarför?

Hon gick omkring i gårdarna med en påse på ryggen och samlade lump, klutar och trasor, ben och skrot, och lämnade i utbyte nålar och band till fruntimren och snus till karlarne.

De der affärerna blef det naturligtvis inte mycket förtjenst på, men det behöfdes ju inte heller, för mat och kaffe det fick hon till öfverflöd i stugorna på handeln, och klädtrasorna att ha på sig, dem tiggde hon sig till.

På efterhösten och vintern lefde hon i sin lilla koja på hvad hon tiggat ihop och då gjorde hon aldrig annat än kånkade hem en knippa ris till bränsle om dagen.

En kan förstå, att hon som alla andra intet tyckte om konkurrens på sitt område, isynnerhet var hon fasligt ilsken på knallar.

Det berodde väl mest på. afundsjuka, förstås, för se knallarna hade alltid med sig så mycket grannlåt, så de narrade fruntimmerna till att handla bara med att breda ut sina röda, gröna och blå dukar. Och tocket lager hade Kluta-Karin aldrig hatt råd att lägga sig till med.

Sent en höstkväll, medan hon som bäst brassade på i sin spis och skulle koka några ylle-lumpor, som voro så nedsmorda så ingen kunde se hurdan färgen var på dem — hon skulle tvätta dem sen, — så kommer genom dörren instöflandes en knalle med påsen på ryggen och genomvåt in på bara kroppen.

Kära goda, välsignade mor Karin sa, knallen som var gott bekant med trakterna, låt mig för Guds skull låna hus hos er i natt. Det är så långt till folk, och jag känner mig så illa dålig; jag har visst förkylt mig. Ni skall få ärligt betalt.

Karin blängde så argt, men så gick ett ljus upp, för henne och hon gnall till så milt hon kunde.

—Vars god. Inte vill jag att han skall förgås. Släng påsen och kom hit och värm sig.

Knallen var inte sen, kan veta, och vred de valhänta labbarna öfver den sprakande elden.

Kluta-Karin till att vurna till en bädd åt honom på golvet utaf sina trasor.

Knallen gick och vrok sig på paltorna sådan han var.

Jag fryser så eländigt invärtes sa han. Tag några bönor i min påse och kok mig en tår starkt kaffe. Det, var Karin tvärt med om. Hon till att

KLUTA-KARIN OCH KNALLEN
SVENSKA KURIREN (KURRE)
CHICAGO DEN 11 JANUARI 1898

bränna kaffe och tog en tre fyra grabbnäfvar i påsen.

— Bara litet, bara litet skrek knallen.

— Ja väl, ja väl, sa käringen.

Hon på med kitteln och kokte och smakte och kokte. Så hällde hon upp åt sig sjelf en skål, men till knallen slog hon i en annan skål en skopa af spadet i lumpgrytan.

Han satte sig upp och begynte blåsa på soppan och smacka och smacka.

— Hett och ljufveligt är det, sa han, och starkt och skönt, men jag tror jag mist både lukt och smak, så förkyld är jag, min arma stackare.

— Lukten kan jag hjälpa, sa ho och räckte honom hela sin snusbytta, men med smaken är det en annan sak.

— Tag en bit kaksocker i påsen, sa han och knacka af en liten bit till mig.

Käringen på knä igen vid påsen och letade fram en hel stor fyrkantig skifva och så till spisen till att börsta med en knif och en vedknubb.

— Tag inte hele, inte hele, skrek knallen.

— Ja väl, ja väl, svarte käringen.

Så fick hon af en tre fyra schok åt sig sjelf och ett par små gryn till honom och så låddes hon lägga skifvan tillbaks igen, men den slank ner i kjortalomman, som hon var, förstår sig.

Knallen blåste och smakte på soppan och klämde sockergrynet mot gommen, men det ville inte gå.

— Det är rakt ljug, att jag kan få ner det, sa' han det jemmerligaste han kunde. Jag måtte vara redigt illamåendes, min arme stackare. Hååå jaja.

Och han gaf tillbaka skålen och snodde in sig i trasorna.

Käringen hon drack kaffe för två tre dar med en gång och så gjorde hon sig till med att liksom stoppa om honom, der han låg i sitt elände.

— Hååå, jaja. Och tack och tack, pustade han. Jag tror nära på det känns som litet bättre. Men nu får jag visst magsknip också, min arme syndare. Jag har inte nänts äta något idag. Tag och leta i påsen ett slag. Det var slagt i går borta i Hundshyltan och jag bytte mig till litet skrot utaf räntan, litet senor och våmben och femtonläppen och tocket. Som de voro för storförgoda till. Kanske ni ville vurna till litet mat utaf det till mig? Hååå, jaja, så visst.

Det var käringen med om.

Hon på med en gryta och till att koka och koka, allt medan knallen pustade och suckade och jemrade.

När det var kokt, så rågade hon upp en bunke åt sig sjelf, men åt knallen lade hon upp utaf de mest sönderkokta traserna, hon hade i sin

KLUTA-KARIN OCH KNALLEN
SVENSKA KURIREN (KURRE)
CHICAGO DEN 11 JANUARI 1898

lumpgryta, anilinröda och gula och gredelina.

Knallen till att äta, och som han hade dåliga tänder, så var han van vid att inte vara så noga med tuggningen, så der slank ned det ena skynket efter det andra.

—Det var mustig mat, det här, sa' han; men trögt går det. Tag hit putellen i påsen.

Käringen gaf honom den fast hon velat byta ut den med, så gerna som hon ville lefva, men hon kom inte åt. Men när hon skulle stoppa ned den igen, kunde hon inte hålla sig, utan tog sig en klunk eller två.

— Det är nog, det är nog, skrek knallen.

—Ja väl, ja väl, svarte käringen och smusslade flaskan i sin egen kjortlalomma.

Hvad det led på natten, så blef knallen allt dåligare och dåligare. Och på morgonsidan såg hon sig nödd till att kalla till folk. Men innan hon gick, så flyttade hon litet på trasorna kring knallstackaren.

—Om du nu skulle till att kola af, farbror lille, puttlade hon, så ger du mig väl påsen din och dina saker för det jag herbergerat dig så väl.

Knallen kunde inte säga, som sanningen var, att det ville han visst inte, utan han bara hötte med knytnäfven.

Karin hemtade ett par af de närmaste Käxgölabönderna och tillbaka inom en tre qvart. På vägen talte hon för sig, förstås, och berättade alltihop, hur dålig knallen var och hur hon gett honom både kaffe och köttmat och allt hon kunde vurna till.

Och det kunde en väl begripa att nog lade hon orden väl för sig sjelf.

Så när de kommo in i Kluta-Karins hytta, var knallen nära död. Karin visade dem kaffekittelen och köttgrytan och frågte knallen om hon inte gjort så godt hon kunde och gett honom kaffe och mat och allt det der.

Knallen var nu så dålig, så han kunde knappt röra sig, han bara gapade litet, och det togo gubbarne för att han mente säga så mycket som "jo, då" eller teminstingens "joo".

Så frågte Kluta-Karin honom, om han inte lofvat henne kläderna och påsen och sakerna och plånboken och det der, för hon alltid varit snäll mot honom.

Knallen höll på att spricka, så arg var han men han kunde inte säga något. Och det var med yttersta nöd han lyfte knytnafven opp, synen på gubbarna som lutade sig ner öfver honom.

— Ja väl, ja väl skrek Karin. Ser ni det. Han vill inte ni ska ta något utan jag få alltihop.

KLUTA-KARIN OCH KNALLEN
SVENSKA KURIREN (KURRE)
CHICAGO DEN 11 JANUARI 1898

Gubbarna trodde det också var hans mening, så de togo ett par steg baklänges.

— Härfvelen i min tid, ropte karingen. Dö inte, farbror lelle. Jag tror jag har en tår i min lomma. Vänta litet, vänta litet.

Och så drog hon fram knallens putell och skulle till att resa opp hufvud på honom ett grand så hon fick in honom en styrketår. Men det rann bredvid nedåt hakan.

Gubbarne förbåltes öfver hennes goda hjerta.

Ja, så dog knallen naturligtvis. Käxgöla-gubbarna voro vittne till det, och det var ingenting att göra vid det, tyckte de, så de stöflade hem, sedan Karin bjudd dem af knallens kaffe.

Men till våren var det Kluta-Karin som var karl. Hon hade hela knallens lager och hans plånbok att rusla med så efter den betan gick det bättre för henne i den vilda konkurrensen ute i stugorna.

Ja väl, ja väl.

Cege.